

แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย

The Approaches for Student Affairs Management Development of
Nawamintrachinuthit Satriwittaya 2 School Based on The Concept of
Student Democratic Way of Life

อมรรัตน์ ตีบอด

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร.095-886-6631, E-mail: amornrattibud@gmail.com

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ ออยุธยา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร.081-486-9990, E-mail: suebsakul.n@chula.ac.th

Amornrat Tibud

Student, Educational Management, Faculty of Education,

Chulalongkorn University

Suebsakul Narintarangkul Na Ayudhaya

Lecturer, Educational Management, Faculty of Education,

Chulalongkorn University

รับเข้า: 18 มิถุนายน 2563 แก้ไข: 29 มิถุนายน 2563 ตอรับ: 3 กรกฎาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร 5 คน ครู 138 คน และนักเรียน จำนวน 347 คน รวมทั้งสิ้น 490 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร

กิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยที่มีลำดับสูงสุดคือ งานกิจกรรมนักเรียน โดยมีค่าความต้องการจำเป็นตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยที่สูงที่สุด คือ ด้านปัญญารธรรม ต่ำที่สุด คือ ด้านสามัคคีธรรม ค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยที่มีลำดับต่ำสุด คือ งานวินัยและความประพฤตินักเรียน โดยมีค่าความต้องการจำเป็นตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยที่สูงที่สุด คือ ด้านสามัคคีธรรม ต่ำที่สุด คือ ด้านคารวธรรม 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ประกอบด้วย 2 แนวทาง คือ 1) แนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญารธรรมและคารวธรรม 2) แนวทางการพัฒนางานวินัยและความประพฤตินักเรียนเพื่อส่งเสริมสามัคคีธรรมและปัญญา

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน วิถีประชาธิปไตย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current state and desirable state of student affairs management based on the concept of student democratic way of life and 2) to propose approaches for student affairs management of Nawamintrachinuthit Satriwittaya 2 School based on the concept of student democratic way of life. The research informants consisted of 5 administrator, 138 teachers and 347 students. The total 490 informants. The instrument used in this research was a 5 rating scaled questionnaire and evaluation forms of appropriateness and possibility. The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index.

The research revealed that: 1) The current state of student affairs management of Nawamintrachinuthit Satriwittaya 2 School based on the concept of student democratic way of life was at a medium level and the desirable state of student affairs management based on the concept of student democratic way of life was at a high level and the highest need for student affairs management based on the concept of student democratic way of life is student activities, respectively; the top priority was the aspect of wisdom and the last was the aspect of unity. The lowest need for student affairs management based on the concept of student democratic way of life is developing student behavior adjustment, respectively; the top priority was the aspect of unity and the last was the aspect of respect. 2) The approaches for developing student affairs management of Nawamintrachinuthit Satriwittaya 2 School based on the concept of student democratic

way of life comprised 2 approaches were 1) the developing student activities to promote the aspect of wisdom and the aspect of respect and 2) the developing student behavior adjustment to promote the aspect of unity and the aspect of wisdom.

Keywords: student affairs management, student democratic way of life

บทนำ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ กำหนดคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทยไว้ เพื่อให้สถานศึกษายึดเป็นกรอบในการพัฒนาและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา อันประกอบด้วย ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและพลเมืองที่เข้มแข็ง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยการจัดการศึกษาที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษานั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยต้องเชื่อมโยงกันและอยู่บนพื้นฐานของค่านิยมร่วมของสังคม 4 ประการ คือ 1) ความเพียรอันบริสุทธิ์ นั่นคือ ผู้เรียนมีความอดทน มุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพื่อตนเอง ครอบครัวและส่วนรวม 2) ความพอเพียง คือ ความสมดุลที่ผู้เรียนพึงมีทั้งด้านความรู้ คุณธรรมและทักษะที่เกี่ยวข้อง 3) วิถีประชาธิปไตย คือ การยึดมั่นในการมีส่วนร่วม การเคารพกติกา สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และสามารถอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่างในสังคมพหุวัฒนธรรม และ 4) ความเท่าเทียมเสมอภาค คือ การเคารพความแตกต่างและให้ความสำคัญกับผู้อื่นโดยปราศจากอคติ ซึ่งทั้ง 4 ค่านิยมนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญหรือคุณงามที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทางการศึกษาที่เน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ เคารพผู้อื่น และคำนึงถึงส่วนรวม โดยเฉพาะค่านิยมวิถีประชาธิปไตย อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนในประเทศพึงตระหนักและปฏิบัติให้เกิดขึ้นโดยต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและเจตคติแก่ประชาชนทุกระดับในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง โดยต้องบรรจุกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยและพัฒนาให้ลุ่มลึกมากขึ้นในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนในสถานศึกษา ทุกระดับเป็นกลไกสำคัญในการหล่อหลอมเยาวชนไทยให้เข้าใจและมีเจตคติถูกต้องเรื่องประชาธิปไตย (ทัศน บัญทอง, 2559) โรงเรียนจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างมากโดยเฉพาะครู ผู้ที่มีบทบาทในการให้ความรู้ ความคิดและคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน ผู้บริหารเปรียบเสมือนฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนและดำเนินการ ต่างเป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ได้ อันจะส่งผลให้เกิดค่านิยมที่ดีและส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญ ของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันกับคนในสังคม ซึ่งการจะทำให้วิถี ประชาธิปไตยบรรลุได้นั้นจะต้องส่งเสริมให้พลเมืองมีความตระหนักรู้ โดยเฉพาะกับเยาวชนที่เป็น อนาคตของชาติ เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข โรงเรียน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลตามวิถีประชาธิปไตย คือ การมีคุณธรรม คือการ เคารพสิทธิเสรีภาพและความเป็นปัจเจกบุคคล ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการกำหนดความประพฤติ ของนักเรียนและกฎหมายบ้านเมือง ปัญญาธรรม คือ การยึดถือปัญญาในการดำเนินการทั้งปวง ได้แก่ การใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ การแก้ปัญหาโดยพิจารณาอย่างรอบคอบและไม่ละเมิดผู้อื่น และ สามัคคีธรรม คือ การให้ความร่วมมือร่วมแรงในงานส่วนรวมและแบ่งปันแก่ผู้อื่น ได้แก่ การมีส่วนร่วม การแบ่งปันกัน และการร่วมมืออย่างแข็งขัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยเฉพาะโรงเรียนที่เป็นสถาบันหลักทางสังคม จึงต้องจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีส่วนช่วย ในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย โดยเฉพาะการนำวิถีประชาธิปไตยมาช่วย กล่อมเกล่าผู้เรียนในสถานศึกษา (วิสุทธิ โปธิแทน, 2544) ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องนำแนวคิดวิถี ประชาธิปไตยมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหน้าที่ สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ฤดี สุนทรสิงห์, 2559)

การที่จะปลูกฝังวิถีประชาธิปไตยแก่เด็กหรือนำแนวคิดวิถีประชาธิปไตยมาใช้ในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหน้าที่ สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข ต้องอาศัยความรู้และความสามารถในการพัฒนาให้เป็นไปตั้งแต่อายุน้อยเพื่อ ปลูกฝังความคิด ค่านิยมให้กลายเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลที่ติดตัวไป โดยต้องอาศัยผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญหรือมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ทั้งนี้ในสถานศึกษาหรือโรงเรียนนั้นมียุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับกิจกรรมหรือกิจการนักเรียน นั่นคืองานบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริม ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ สติปัญญาของนักเรียนให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน การประกอบ อาชีพในอนาคต (วรภรณ์ บุญตอก, 2559)

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนจำนวนกว่า 2,842 คน เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โดยจากรายงานการประชุมครูประจำเดือนและรายงาน สรุปลงพฤติกรรมนักเรียน ปีการศึกษา 2559-2561 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการทำงานร่วมกัน บ่อยครั้ง นำมาซึ่งความขัดแย้ง เนื่องจากการไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขาดความสามัคคีการตัดสินใจโดย ปราศจากความรู้และการไตร่ตรองที่รอบคอบอันส่งผลถึงการทำกิจกรรมและการดำรงชีวิตในโรงเรียน กลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียนจึงต้องดำเนินการจัดการและแก้ไขปัญหา และมุ่งส่งเสริมการเรียน ชีวิต ความเป็นอยู่ของนักเรียนให้มีความสุข ผู้วิจัยในฐานะครูกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน จึงนำ

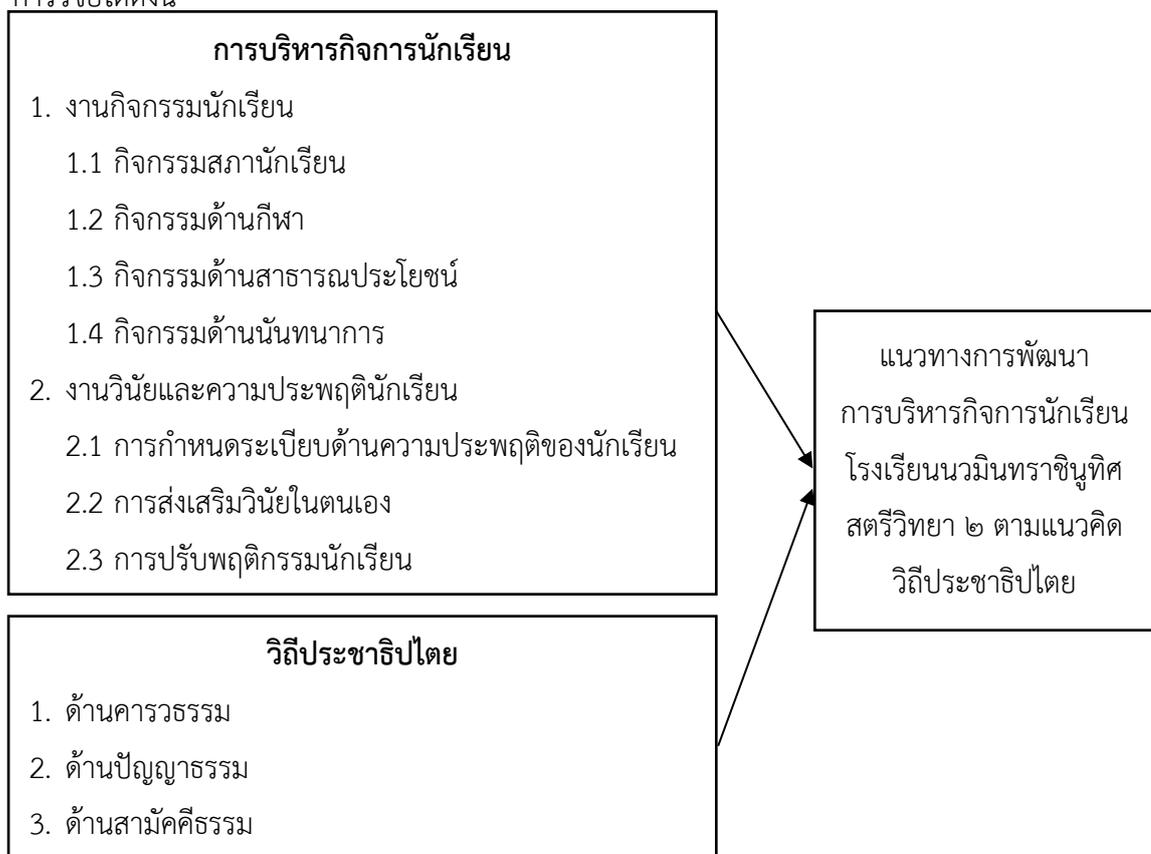
แนวคิดวิถีประชาธิปไตยมาใช้ในการวิจัยและศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสอดคล้องกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนั้นผลที่ได้จากงานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารและครูในการเสริมสร้าง พัฒนาให้นักเรียนมีวิถีประชาธิปไตยและเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ จำนวน 2,842 คน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน และครูทั้งโรงเรียน จำนวน 138 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนทั้งสิ้น 347 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 490 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิธีประชาธิปไตย จำนวน 47 ข้อ และ 2. แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิธีประชาธิปไตย จำนวน 2 ตอน 14 ข้อ ซึ่งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พิจารณาค่า IOC ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาข้อที่มีค่า $IOC > 0.50$ และในส่วนของข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq 0.50$ รวมถึงผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ สถานะ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานหรือศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิธีประชาธิปไตย เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ ซึ่งมีข้อคำถามที่ได้ระดับคะแนน 0.67 มีทั้งสิ้น 7 ข้อ และข้อคำถามที่ได้ระดับคะแนน 1 คะแนน 40 ข้อ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิธีประชาธิปไตย เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Question)

2. แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิธีประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามลักษณะแบบให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
จำนวน 14 ข้อ ซึ่งมีข้อคำถามที่ได้ระดับคะแนน 1 มีทั้งสิ้น 14 ข้อ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำเอกสารเสนอสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบายและความเป็นผู้นำ
ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้
ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ที่เป็น
ประชากรในการวิจัย

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 490 ฉบับ ให้กับ
ผู้บริหาร จำนวน 5 ฉบับ ครู จำนวน 138 ฉบับ และนักเรียน จำนวน 347 ฉบับ

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนทั้งหมด และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ด้วยการหาความถี่
(frequency) โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (percentage) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน
รูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย
($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ทั้ง 2 สภาพ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ใช้การแจกแจง
ความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตาม
ขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียน พบว่า งานวินัยและความประพฤตินักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ
งานกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียน
นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย โดยภาพรวม

การบริหาร กิจการนักเรียน	ตำแหน่ง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ระดับ
		$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล		
1. งานกิจกรรม นักเรียน	ผู้บริหาร	2.98	0.19	ปานกลาง	4.38	0.16	มาก	0.470	
	ครู	2.87	0.24	ปานกลาง	4.39	0.15	มาก	0.526	
	นักเรียน	2.81	0.21	ปานกลาง	4.38	0.16	มาก	0.560	
	รวม	2.83	0.22	ปานกลาง	4.39	0.16	มาก	0.551	
2. งานวินัยและ ความประพฤติ นักเรียน	ผู้บริหาร	3.09	0.21	ปานกลาง	4.47	0.14	มาก	0.445	
	ครู	2.99	0.36	ปานกลาง	4.36	0.15	มาก	0.456	
	นักเรียน	2.87	0.30	ปานกลาง	4.42	0.14	มาก	0.537	
	รวม	2.91	0.32	ปานกลาง	4.40	0.15	มาก	0.512	
รวม		2.87	0.20	ปานกลาง	4.39	0.11	มาก		

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.87$, $SD=0.20$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.39$, $SD=0.11$)

สภาพปัจจุบันของงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.83$, $SD=0.22$) สภาพที่พึงประสงค์ของงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.39$, $SD=0.16$)

สภาพปัจจุบัน งานวินัยและความประพฤตินักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.91$, $SD=0.32$) สภาพที่พึงประสงค์ของงานวินัยและความประพฤตินักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$, $SD=0.15$)

ค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย คือ งานกิจกรรมนักเรียน ($PNI_{Modified}=0.551$) ต่ำสุดคือ งานวินัยและความประพฤตินักเรียน ($PNI_{Modified}=0.512$) โดยมีรายละเอียดรายด้าน ดังนี้

งานกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ กิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ ($PNI_{Modified}=0.597$) และค่าความต้องการ

ความจำเป็นของงานกิจกรรมนักเรียนต่ำที่สุดคือ กิจกรรมด้านนันทนาการ ($PNI_{Modified}=0.517$) ส่วนงานวินัยและความประพฤตินักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ด้านการกำหนดระเบียบด้านความประพฤตินักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ ($PNI_{Modified}=0.554$) และการปรับพฤติกรรมนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุดคือ ($PNI_{Modified}=0.493$) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย

การบริหารกิจการนักเรียน		วิถีประชาธิปไตย			เฉลี่ยรวม
		คุณธรรม	ปัญญาธรรม	สามัคคีธรรม	
กิจกรรมนักเรียน (1)	1.1 สถานักเรียน (3)	0.575 (2)	0.607 (1)	0.456 (3)	0.541
	1.2 กิจกรรมด้านกีฬา (2)	0.547 (1)	0.544 (3)	0.545 (2)	
	1.3 กิจกรรมด้าน สาธารณประโยชน์ (1)	0.554 (3)	0.639 (1)	0.591 (2)	0.597
	1.4 กิจกรรมด้านนันทนาการ (4)	0.491 (2)	0.6 (1)	0.472 (3)	
	วินัยและ ความประพฤติ นักเรียน (2)	2.1 การกำหนดระเบียบด้านความ ประพฤติของนักเรียน (1)	0.470 (3)	0.712 (1)	0.487 (2)
2.2 การส่งเสริมวินัยในตนเอง (2)	0.347 (3)	0.506 (2)	0.675 (1)	0.5	
2.3 การปรับพฤติกรรมนักเรียน (3)	0.457 (2)	0.420 (3)	0.601 (1)		
เฉลี่ยรวม		0.479	0.566	0.314	0.534
ลำดับความต้องการจำเป็น		3	1	2	

จากตารางที่ 2 พบว่า สรุปลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย พบว่า งานกิจกรรมนักเรียนมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และงานวินัยและความประพฤตินักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำสุด

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานกิจกรรมนักเรียน คือ กิจกรรมสภานักเรียนองค์ประกอบ ปัญญาธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด กิจกรรมด้านกีฬา องค์ประกอบคารวธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด กิจกรรมสาธารณประโยชน์องค์ประกอบปัญญาธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และกิจกรรมด้านนันทนาการองค์ประกอบปัญญาธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด

งานวินัยและความประพฤตินักเรียน พบว่า การกำหนดระเบียบด้านความประพฤติของ นักเรียนองค์ประกอบปัญญาธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด การส่งเสริมวินัยในตนเอง องค์ประกอบสามัคคีธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และการปรับพฤติกรรมนักเรียน องค์ประกอบสามัคคีธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด

เมื่อพิจารณารายด้านตามค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า 1) งานกิจกรรม นักเรียนตามองค์ประกอบวิถีประชาธิปไตยที่มีค่าลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ด้านปัญญาธรรม 2) งานวินัยและความประพฤตินักเรียนตามองค์ประกอบวิถีประชาธิปไตยที่มีค่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ด้านสามัคคีธรรม

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตาม แนวคิดวิถีประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์รายด้านของค่าความต้องการจำเป็นตามแนวคิดวิถี ประชาธิปไตย โดยคัดเลือกข้อรายการของการบริหารกิจการนักเรียนและแนวคิดวิถีประชาธิปไตยในแต่ละ ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนี้ 1) งานกิจกรรมนักเรียน ด้านปัญญาธรรม และ 2) งานวินัยและ ความประพฤตินักเรียน ด้านสามัคคีธรรม ซึ่งพิจารณาจากค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ในแต่ละ องค์ประกอบของวิถีประชาธิปไตยข้อเสนอแนะแนวทางฯ จากแบบสอบถาม แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และ ได้รับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการ พัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ได้ 2 แนวทางหลัก คือ 1) การพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมและคารวธรรม ประกอบด้วย 4 แนวทางย่อย 8 วิธีดำเนินการ และ 2) การพัฒนางานวินัยและความประพฤตินักเรียนเพื่อ ส่งเสริมปัญญาธรรมและสามัคคีธรรม ประกอบด้วย 3 แนวทางย่อย 6 วิธีดำเนินการ

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตาม แนวคิดวิถีประชาธิปไตย พบว่า งานวินัยและความประพฤตินักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมี ค่าสูงกว่างานกิจกรรมนักเรียน แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันโรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระเบียบวินัยใน ตนเอง ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ซึ่งจากรายงานการประชุมครูประจำเดือนและรายงานสรุป พฤติกรรมนักเรียน ปีการศึกษา 2559-2561 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการทำงานร่วมกัน บ่อยครั้ง นำมาซึ่งความขัดแย้งและทะเลาะวิวาทในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา ศรีสร้อย และ คณะ (2556) ที่พบว่า สภาพของการมีระเบียบวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับความไม่มีระเบียบ

เท่าที่ควร ซึ่งผู้บริหารและครูจึงควรพัฒนานักเรียนให้มีวินัยเพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการดูแลนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bear (2010) ระบุไว้ว่าวิธีการที่สมดุลและครอบคลุมในการพัฒนาวินัยนักเรียน ประกอบด้วย การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง การป้องกันปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การแก้ไขพฤติกรรมและตอบสนองความต้องการของนักเรียน ซึ่งผู้บริหารและครูต้องเรียนรู้วิธีการพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า งานวินัยและความประพฤตินักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าสูงกว่างานกิจกรรมนักเรียน สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหาร ครูและนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ มีความต้องการในการพัฒนาด้านวินัยและความประพฤตินักเรียนให้มากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมแก้ปัญหาและเร่งให้เกิดวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาหรือปรับพฤติกรรมภายในของตนเองนั้น พวกเขาต้องเรียนรู้มากมายและต้องได้รับการสนับสนุนการสนับสนุนจากโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ซึ่งโครงสร้างเหล่านี้อาจรวมถึงกฎระเบียบ หรือการดูแลอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งให้รางวัลสำหรับพฤติกรรมที่ดีและนักเรียนสามารถคาดการณ์ได้ผลที่ตามมาจากการประพฤติผิดหรือการลงโทษสำหรับพฤติกรรมที่ไม่ดี (Galvin, Miller and Nash, 1999)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้พิจารณาจากค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยสูงสุด คือ งานกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ งานวินัยและความประพฤตินักเรียน ได้แนวทางพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมและคารวธรรม 2) แนวทางการพัฒนางานวินัยและความประพฤตินักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมและสามัคคีธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมและคารวธรรม ประกอบด้วย

2.1.1 แนวทางการพัฒนากิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมปัญญาธรรม มี 2 วิธีดำเนินการ คือ 1) ครูจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ตามความถนัด ความสนใจของนักเรียน ปลูกฝังการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นกิจกรรมที่ทำได้ในชีวิตประจำวัน พัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนและกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยหลักเหตุผล 2) ผู้บริหารและครูส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมสาธารณประโยชน์โดยประสานเครือข่ายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกันคิดร่วมกันทำกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ โดยวิธีการดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ พัฒนานักเรียนให้มีปัญญา มีเหตุผล รับผิดชอบต่อผู้อื่น แก้ปัญหาอย่างรอบคอบและไม่ละเมิดผู้อื่น ส่งผลต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งแนวทางการพัฒนา

ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสำนักสาธารณะของ จิราพรณ เรื่องพุทธ (2556) และแนวคิดกลไกการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะของ คมสัน สุขมาก (2553)

2.1.2 แนวทางการพัฒนากิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมคุณธรรม มี 2 วิธีดำเนินการ คือ 1) ผู้บริหารและครูจัดกิจกรรมด้านกีฬาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและควรจัดให้เหมาะสมกับเพศ วัย รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและควรเน้นที่กีฬาประเภททีม เพื่อปลูกฝังการทำงานเป็นทีม การเคารพบุคคล และเคารพกฎ กติกา 2) ครูผู้ฝึกซ้อมหรือครูผู้สอนควรแทรกเรื่องน้ำใจนักกีฬา การเคารพผู้อื่นและการเคารพกติกาต่าง ๆ ในทุกรายวิชาเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน โดยวิธีการดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมด้านกีฬาพัฒนาเป็นการเคารพซึ่งกันและกัน เคารพกฎกติกา ปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้ ซึ่งแนวทางการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางในการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาสำหรับเด็กของ กลิ่นประทุม แสงสุระ (2550) ที่เสนอแนวทางในการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กมีความเป็นนักกีฬาที่เหมาะสม รวมถึงควรปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาตั้งแต่เยาว์ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ทำให้รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เคารพในกติกา และเคารพในศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.1.3 แนวทางการพัฒนากิจกรรมสภานักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมมี 2 วิธีดำเนินการ คือ 1) ผู้บริหารและครูร่วมวางแผน สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมสภานักเรียนร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครอง 2) ครูที่ปรึกษาสภานักเรียนส่งเสริมให้สภานักเรียนดำเนินการอย่างมีวิสัยทัศน์ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น มีภูมิปัญญาและยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน โดยวิธีการดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมสภานักเรียนพัฒนาตนเอง ใช้หลักเหตุผลในการดำเนินงาน รับฟังผู้อื่น รู้จักการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบและไม่ละเมิดผู้อื่น สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมสภานักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมของ คเชนเทพ จันทรวงศ์ (2561) ที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพลเมือง 17 ประเภท เพื่อพัฒนาสภานักเรียนด้านปัญญาธรรม และแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำที่ยอดเยี่ยม (Transcendental Leadership) ของ ดวงจิต สนิทกลาง (2561)

2.1.4 แนวทางการพัฒนากิจกรรมด้านนันทนาการเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรม มี 2 วิธีดำเนินการ คือ 1) ผู้บริหารและครูส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยบูรณาการแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา และ 2) ผู้บริหารและครูควรจัดสรรเวลาให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมนันทนาการเกี่ยวกับจิตศึกษาหรือการพัฒนาความคิด อารมณ์ และการแก้ปัญหาโดยร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน วิธีการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมด้านนันทนาการสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความรอบคอบ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์เกษม สิงห์รุ่งเรือง (2559) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการโดยบูรณาการแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา โดยประสานการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เชื่อมโยงกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมทางปัญญา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษาด้วยการพัฒนาด้านปัญญา พัฒนาความคิด การใช้

เหตุผล การคิดอย่างรอบคอบ และสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาปัญญาภายในของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา โดย พรรณทิพย์พา ทอมี (2560) ที่มีกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ยกกระดับด้านจิตวิญญาณและความฉลาดทางด้านอารมณ์จนกลายเป็นปัญญาในที่สุด

2.2 แนวทางการพัฒนางานวินัยและความประพฤตินักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรมและสามัคคีธรรม ประกอบด้วย

2.2.1 แนวทางการพัฒนาการกำหนดระเบียบด้านความประพฤติของนักเรียนเพื่อส่งเสริมปัญญาธรรม มี 2 วิธีดำเนินการ คือ 1) ผู้บริหารจัดการประชุมร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจในการดูแลนักเรียนร่วมกันพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอแนะแนวทางการกำหนดระเบียบวินัยที่เหมาะสมกับโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับกับทุกฝ่าย 2) ผู้บริหารจัดการทำคู่มือดำเนินการและกำหนดขอบเขตหน้าที่ของครูในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสนับสนุนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนใช้ระเบียบนั้น โดยวิธีการดังกล่าวจะสามารถพัฒนาการกำหนดระเบียบด้านความประพฤติของนักเรียนที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ใช้อารมณ์และใช้ปัญญาในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร ของ ธีรพงศ์ ฤกษ์ขำ และคณะ (2558) โดยผู้บริหารต้องร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาวินัยนักเรียน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา จัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาวินัยนักเรียน พร้อมทั้งจัดทำงบประมาณและแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยมีครู ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน รวมถึงจัดทำคู่มือขั้นตอนและแนวทางการแก้ปัญหาทางวินัยที่เกิดขึ้นในห้องเรียนสำหรับครู

2.2.2 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมวินัยในตนเองเพื่อส่งเสริมสามัคคีธรรมมีวิธีดำเนินการ 2 วิธีการ คือ 1) ครูส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการประชาธิปไตยและการสร้างวินัยให้นักเรียนตั้งแต่แรกเข้าสถานศึกษา โดยผ่านการอบรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ 2) ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองร่วมกันประพฤติตนเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในการรักษาระเบียบวินัยและปฏิบัติตามระเบียบวินัย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ยอมรับและเต็มใจปฏิบัติตาม โดยวิธีการทั้ง 2 วิธีการ จะสามารถส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยในตนเอง และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ให้ความร่วมมือร่วมแรงในงานส่วนรวมและแบ่งปันแก่ผู้อื่น ซึ่งแนวทางการพัฒนาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พวงจิตต์ (2550) ที่เสนอแนวทางการส่งเสริมวินัยนักเรียนว่า ถ้าครอบครัวใช้เวลาในการอบรมสั่งสอนและดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และการติดต่อร่วมมือกับโรงเรียนในการปลูกฝังวินัยนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในลักษณะที่เน้นพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย ยึดหลักประชาธิปไตยและใช้เหตุผล จะส่งเสริมวินัยของนักเรียนได้

2.2.3 แนวทางการพัฒนาการปรับพฤติกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมสามัคคีธรรม มี 2 วิธีดำเนินการ คือ 1) ครูและผู้ปกครองหรือผู้ที่ทำงานกับเด็กประสานความร่วมมือระหว่างกันเป็นเครือข่ายในการวางแผนการดูแลและปรับพฤติกรรมนักเรียน ทั้งที่บ้านและโรงเรียน 2) ผู้บริหารจัดการอบรมให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครองเรื่องการบริหารจัดการนักเรียนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เพื่อที่จะนำความรู้ไปใช้ในการปรับพฤติกรรมนักเรียนอย่างเหมาะสม ซึ่งทั้ง 2 วิธีการ จะสามารถช่วยพัฒนาการปรับพฤติกรรมนักเรียนให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น คำนึงถึงการมีส่วนร่วม มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การแบ่งปันซึ่งกันและกัน ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างแข็งขัน โดยแนวทางการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดย สุมาลี ตั้งคณานุรักษ์ และคณะ (2559) ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนโดย ครูควรเป็นคนช่างสังเกตและควรมีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก มีจิตวิทยาโดยเฉพาะเรื่อง พฤติกรรม สังคม ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียนและสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทยุทธ พุทธพรหม (2555) ที่เสนอระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ที่พัฒนาขึ้น คือ “ระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่เน้น EPI” ซึ่งจะช่วยให้ปัญหา พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนลดลงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ควรนำแนวทางที่ได้ไปกำหนดนโยบาย วางแผนกรอบกลยุทธ์ในการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย โดยให้ความสำคัญ ในงานกิจกรรมนักเรียนอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified}=0.551$) ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงควรจัดกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และต้อง พัฒนาการจัดกิจกรรมด้านนี้ให้มากขึ้น

2. ครูและบุคลากรในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ ควรนำแนวทางการดำเนินงาน บริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย ไปวางแผนเพื่อดำเนินการพัฒนาจัดกิจกรรม นักเรียนและงานวินัยและความประพฤตินักเรียนให้ดีขึ้น รวมถึงผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและให้ ครูจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย ในประเด็นการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตย เพื่อเป็นการติดตามผลการนำแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนไปใช้ และนำผลจากการปฏิบัติมาพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดวิถีประชาธิปไตยให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนหรือสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีวิถีประชาธิปไตยมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นเรื่อง การส่งเสริมวินัยในตนเองและการปรับพฤติกรรมนักเรียน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า มีค่าสภาพที่พึงประสงค์ในด้านการส่งเสริมวินัยในตนเองและการปรับพฤติกรรมนักเรียนในระดับมากที่สุด เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนและแนวทางการปรับพฤติกรรมนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กลิ่นประทุม แสงสุระ. (2550). การสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจนักกีฬา **ระดับช่วงชั้นที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา พวงจิตต์. (2550). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมวินัยของนักเรียน: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คเชนเทพ จันทรวงศ์. (2561). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานสถานนักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมสัน สุขมาก. (2553). การพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างมโนทัศน์เชิงจิตสำนึกสาธารณะของ **อาสาสมัครตำรวจ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพรรณ เรืองพุทธ. (2556). การวิเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมการมีจิตอาสาของนักเรียน **มัธยมศึกษา: การวิจัยแบบผสมวิธี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยา ศรีสร้อย และคณะ. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนบ้านคำแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. **วารสารบัณฑิตศึกษา**, 10(47): 63-74.
- ดวงจิต สนิทกลาง. (2561). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนานักเรียนให้มีภาวะผู้นำที่ยอดเยี่ยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ถิรพงษ์ ฤกษ์ขำ และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(ฉบับพิเศษ): 169-185.
- ทัศนาศา บัญทอง. (2559). ประชาธิปไตย แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Democracy: Direction for sustainable Development). ค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2562, จาก http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=8876.
- พงษ์เกษม สิ่งรุ่งเรือง. (2559). การพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษาโดยบูรณาการแนวคิดปรับพฤติกรรมทางปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิพย์พา ทงมี. (2560). แผนการสอนจิตศึกษาเพื่อพัฒนาปัญญาภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์: โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา.
- ฤทธิ สุนทรสิงห์. (2559). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านประชาธิปไตย. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราภรณ์ บุญดอก. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาทยุทธ พุทธพรหม. (2555). การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสุทธิ โปธิแก่น. (2544). การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองไทย. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ.
- สุมาลี ตั้งคณานุรักษ์ และคณะ. (2559). รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบเพื่อการพัฒนาความรับผิดชอบ การควบคุมและควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Bear, G. B. (2010). **School discipline and self-discipline: a practical guide to promoting prosocial student behavior**. New York: A Division of Guilford Publications.
- Galvin, P., Miller, A., & Nash, J. (1999). **Behavior and discipline in schools 1**. New York: David Fulton Publishers.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row Publications.